

Відгук
Голова
науково-методичної комісії
факультету філології та журналістики
26.133-049
Вінтонів М.О.

Голові спеціалізованої вченої ради
ДФ 26.133.079
у Київському університеті
імені Бориса Грінченка
доктору філологічних наук,
професору, завідувачу
кафедри української мови
Факультету української філології,
культури і мистецтва
Михайлу ВІНТОНІВУ

Відгук

офіційного опонента **ВІТЮК Валентини Володимирівни**, доктора педагогічних наук, професора, професора кафедри української мови та лінгводидактики Волинського національного університету імені Лесі Українки про дисертацію **Даценко Дар'ї Романівни** на тему «**Методика формування риторичної компетентності майбутніх журналістів у процесі вивчення мовознавчих дисциплін**», подану до захисту на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки, галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

1. Актуальність дисертаційної роботи

Актуальність дослідження визначається тим, що в умовах сучасного розвитку суспільства, соціально-економічних та інформаційно-технологічних змін постає проблема перегляду методологічних засад у формуванні конкурентоспроможних фахівців у закладах вищої освіти. Як свідчить практика, жоден випускник закладу вищої освіти і в майбутньому – фахівець – не сформується як компетентна мовна особистість без знань української мови, без умінь вільно та комунікативно доцільно спілкуватися рідною мовою, без навичок культури усного та писемного мовлення, без готовності до мовного самовдосконалення для ефективної професійної комунікації. Для майбутніх журналістів риторична компетентність є однією з найважливіших у професійній міжособистісній взаємодії, під час інтерв'ювання, публічних виступів, обговорення актуальних професійних питань у формі діалогу, полілогу, дискусії.

Дар'я Романівна Даценко доречно обрала актуальну та важливу тему для наукового дослідження, а сприятливими умовами визначила мовознавчі дисципліни, які є основою для розвитку риторичної компетентності майбутніх журналістів, професійною вимогою для яких є успішна комунікація та досконала риторична діяльність.

Дисертаційне дослідження Д. Р. Даценко виконано відповідно до законодавчої та нормативної бази Міністерства освіти і науки України: Закону України «Про освіту», «Про вищу освіту», Державної національної програми «Освіта (Україна XXI століття)», Стандарту вищої освіти України: спеціальності 061 Журналістика освітнього рівня: перший (бакалаврський) освітньої програми: 061.00.02 Реклама і зв'язки з громадськістю, Національної доктрини розвитку освіти України в XXI столітті, Загальноєвропейських рекомендації з мовної освіти.

Дисертація відповідає науковій проблематиці досліджень кафедри української мови Факультету української філології, культури і мистецтва Київського столичного університету імені Бориса Грінченка «Динаміка мовної ситуації в місті Києві: соціолінгвістичний, лінгвокультурологічний, прагматичний, лінгводидактичний аспекти» та кафедри освітології та психолого-педагогічних наук Факультету педагогічної освіти Київського столичного університету імені Бориса Грінченка «Інноваційність розвитку вищої педагогічної освіти у міждисциплінарному вимірі». Тему дисертації затверджено Вченою радою Київського університету імені Бориса Грінченка (протокол № 2 від 25 лютого 2021 року), що свідчить про достатність часу для ґрунтовного опрацювання наукових джерел та проведення експериментально-дослідної роботи.

Зміст роботи викладено на 295 сторінках (основного тексту – 206 сторінок), структура представлена такими компонентами: вступом, трьома розділами із висновками до них, загальними висновками, списком використаних джерел (305 найменувань, із них 18 – англійською мовою) та додатками.

2. Наукова новизна результатів дослідження полягає насамперед у тому, що авторка вперше обґрунтувала психолого-педагогічні та лінгводидактичні засади формування риторичної компетентності майбутніх журналістів у процесі вивчення мовознавчих дисциплін і розробила відповідну методику формування риторичної компетентності майбутніх журналістів у процесі вивчення мовознавчих дисциплін на основі особистісно зорієнтованого, дослідницького, функційно-стилістичного, текстоцентричного, лінгвістичного, комунікативно-діяльнісного підходів, оскільки вони концептуально підпорядковані змістовим, процесуальним і технологічним аспектам риторичної діяльності майбутніх журналістів.

У дисертації розкрито зміст базових понять дослідження «риторика», «педагогічна риторика», «риторична компетентність», «підхід», «підхід до навчання», «підхід до навчання мовознавчих дисциплін», «технології навчання», «інноваційні технології»; уточнено зміст понять: «риторична компетентність майбутніх журналістів», «інноваційні технології формування риторичної компетентності на заняттях мовознавчих дисциплін». Визначено критерії, показники та рівні сформованості риторичної компетентності майбутніх журналістів. Розроблено описову лінгводидактичну модель методики формування риторичної компетентності майбутніх журналістів. Створено різнорівневі вправи і завдання для організації освітнього процесу та продуктивної самостійної роботи майбутніх журналістів. Подальшого розвитку набули змістові й технологічні аспекти навчально-методичного супроводу з мовознавчих дисциплін для майбутніх журналістів.

3. Теоретичне та практичне значення здобутих результатів

Теоретичне значення вбачаємо в ґрунтовному аналізі наукових досліджень та різножанрової джерельної бази з філософії, педагогіки, психології, лінгвістики, лінгводидактики у контексті обраної проблеми, що дало змогу Д. Р. Даценко з'ясувати етапи становлення та розвитку риторики як науки, визначити зміни, що відбувалися на межі тисячоліть у ретроспективі від давнини до сучасності. Дисертантка стверджує, що професія журналіста в

останнє двадцятиліття набула виняткової популярності в інформаційному суспільстві, оскільки узвичаєними й доступними для громадян стали глобальні, медійні, мережеві та інші засоби масової інформації, що зумовлює посилення риторичного складника для здобувачів освіти спеціальності «Журналістика» та відповідно потребує розроблення ефективної методики формування риторичної компетентності майбутніх журналістів у процесі вивчення мовознавчих дисциплін.

Щодо практичного значення, то процедури аналізу й узагальнення в опонованій дисертації можуть стати орієнтиром для молодих науковців. Сформульовані в роботі Д. Р. Даценко завдання з риторичної діяльності майбутніх журналістів у різних навчальних, життєвих та професійно зумовлених ситуаціях можуть сприяти формуванню риторичної компетентності майбутніх журналістів, прагнення до фахового українськомовного саморозвитку та самовдосконалення. Крім того, здобуті в дисертаційній роботі результати можуть бути використані під час вивчення нормативних та вибіркових освітніх компонентів освітньої програми 061.00.02 Реклама і зв'язки з громадськістю, спеціальності 061 Журналістика освітнього рівня: перший (бакалаврський) рівень вищої освіти.

4. Наукова обґрунтованість результатів дослідження, наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації

Наукові положення, висновки, результати й рекомендації, представлені в дисертації Д. Р. Даценко, є теоретично й експериментально обґрунтовані та достовірні. Їх обґрунтованість підтверджується науковим аналізом досліджуваного феномена, авторськими узагальненнями, належною джерельною базою дослідження, якісною апробацією здобутих результатів, достатньою кількістю публікацій, у яких подано результати дослідження. Застосування доцільних для наукового пошуку теоретичних, емпіричних і статистичних методів дало змогу Д. Р. Даценко реалізувати мету та завдання наукової роботи.

Результати дослідження впроваджено в освітній процес 4 закладів вищої освіти: Київський столичний університет імені Бориса Грінченка (акт про впровадження результатів дисертації № 193/1 від 16.12.2024 р.), Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка (довідка № 89/24 від 26.12.2024 р.), Волинський національний університет імені Лесі Українки (довідка № 03-24/04/246 від 27.01.2025 р.), Український державний університет імені Михайла Драгоманова (довідка № 661 від 19.12. 2024 р.).

5. Рівень виконання поставлених наукових завдань та оволодіння здобувачем методологією наукової діяльності

Наукові завдання і мета дослідження реалізовані дисертанткою достатньо повно, що відображено у висновках до дисертації. У роботі продемонстровано належні результати оволодіння Дар'єю Романівною Даценко методологією наукової діяльності. Застосовані в представленій дисертації методи цілком виправдано характеризують її як теоретико-експериментальне дослідження.

6. Апробація результатів дисертації, повнота викладу основних результатів дисертації в наукових публікаціях авторки

Результати дисертаційної роботи *Д. Р. Даценко* пройшли достатню апробацію у виступах на семи наукових, науково-практичних конференціях, зокрема на чотирьох – міжнародних і трьох – всеукраїнських наукових і науково-практичних конференціях, одному міжнародному науково-практичному форумі, одному *Огнев'юківському читанні*, одному *Грінченківському читанні*.

Основні результати дисертації достатньо висвітлено у 8 наукових працях, із них 7 – одноосібні, 1 – у співавторстві. Зокрема, 3 публікації розміщено в наукових виданнях, включених на дату опублікування до Переліку наукових фахових видань України категорії «Б». У 5 публікаціях апробаційного характеру додатково висвітлено наукові результати дисертації.

Варто зазначити, що наукові публікації, у яких висвітлено наукові результати дисертації Д. Р. Даценко, відповідають чинним вимогам МОН України.

7. Структура та зміст дисертації, її самостійність, завершеність, відповідність вимогам щодо оформлення та обсягу

Дисертація Д. Р. Даценко чітко структурована, зміст викладено логічно й послідовно, відповідно до мети і завдань проведеного дослідження. У роботі дотримано всі формальні вимоги щодо оформлення та обсягу такого виду наукових праць. У вступі обґрунтовано актуальність теми, сформульовано об'єкт, предмет, мету, завдання дослідження, визначено наукову новизну, практичне значення, подано інформацію про апробацію дослідження та публікації дисертантки.

Дисертація складається з анотації українською та англійською мовами, списку публікацій, вступу, трьох розділів, висновків до кожного з них, загальних висновків, списку використаних джерел (305 позицій, із них 18 – англійською мовою), додатків. Загальний обсяг роботи становить 295 сторінок, обсяг основного тексту – 206 сторінок.

Для виконання *першого завдання* дисертантка в першому розділі проаналізувала теоретичні здобутки в аспекті визначеної проблеми дослідження, окреслила широкий формат історії становлення та розвитку означеної проблеми в науковому дискурсі, відзначила, що науковцями найповніше вивчено історію становлення та досвід навчання риторики в Давній Греції. Д. Даценко відзначає, що предметом наукових зацікавлень сучасних українських дослідників стає зміст і структура діалогу, монологу, полілогу, дискусії; активізуються дослідження з проблеми формування риторичної культури учнів, студентів, майбутніх фахівців різних галузей.

Уважаємо, що простежується осмисленість наукового пошуку дисертантки, а також взаємозв'язок теоретичних положень із практичними рекомендаціями. Схвальної оцінки заслуговує теоретичний аналіз наукових праць, які стали фундаментом для вирішення проблеми формування

риторичної компетентності майбутніх журналістів у процесі вивчення мовознавчих дисциплін.

З огляду на *друге завдання* Дар'я Романівна Даценко узагальнила теоретичні напрацювання сучасних науковців з досліджуваної проблеми в галузі психології, педагогіки та лінгводидактики з проблеми риторизації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти та закладах вищої освіти, що дало змогу відстежити становлення та розвиток методологічних підходів, концептуальних положень, методичних ідей задля обґрунтування психолого-педагогічних та лінгводидактичних засад формування риторичної компетентності майбутніх журналістів у процесі навчання мовознавчих дисциплін. Дисертантка наголошує, що новітні тенденції глобального соціального та наукового характеру – динамічний поступ інформаційного суспільства, розвиток публічної сфери, активізація теорії інформації та комунікації вочевидь зумовлюють потребу риторизації освітнього процесу майбутніх журналістів, зважаючи на виняткову популярність професії журналіста в останнє двадцятиліття.

У процесі виконання *третього завдання* Д. Р. Даценко в першому розділі (підрозділ 1.3) проаналізувала зміст базових понять «риторика», «педагогічна риторика, «риторична компетентність», «підхід», «підхід до навчання», «підхід до навчання мовознавчих дисциплін», «технології навчання», «інноваційні технології», а також уточнила поняття «риторична компетентність майбутніх журналістів», «інноваційні технології на заняттях мовознавчих дисциплін» задля обґрунтування психолого-педагогічних і лінгводидактичних засад та розроблення методики формування риторичної компетентності майбутніх журналістів у процесі вивчення мовознавчих дисциплін.

Ключове поняття дослідження «риторична компетентність майбутніх журналістів» потлумачено як складний багатокомпонентний феномен, що охоплює мисленнєво-мовленнєву та комунікативну діяльність, яка дає змогу комунікативно доцільно продукувати власне висловлення з дотриманням норм

української мови в розгалуженій медійній сфері та в освітньому процесі через накопичення комунікативного досвіду, розвиток мовного чуття й мовної стійкості, засвоєння риторичних знань, формування вмінь, навичок, цінностей для мобільної побудови власних комунікативних стратегій, адекватних цілям, сферам, жанрам і ситуаціям спілкування в галузі журналістики.

Відповідно до *четвертого завдання* дисертантка визначила та проаналізувала найбільш продуктивні та пріоритетні підходи у формуванні риторичної компетентності майбутніх журналістів у процесі вивчення мовознавчих дисциплін: особистісно зорієнтований, дослідницький, функційно-стилістичний, текстоцентричний, лінгвістичний, текстоцентричний, комунікативно-діяльнісний, оскільки вони концептуально підпорядковані змістовим, процесуальним і технологічним аспектам мовленнєво-риторичної діяльності майбутніх журналістів. Реалізацію підходів Д. Даценко описала через загальнодидактичні принципи та специфічні принципи формування риторичної компетентності майбутніх журналістів у процесі вивчення мовознавчих дисциплін, як: 1) опора на положення класичної риторики; 2) опора на теоретичні підвалини сучасних мовознавчих наук; 3) пріоритетна робота з текстом; 4) відповідність кінцевої мети формування риторичної компетентності майбутніх фахівців, медійної галузі, зокрема. Дар'я Романівна в дослідженні виокремила й обґрунтувала інноваційні технології формування риторичної компетентності майбутнього фахівця: особистісно орієнтовані, когнітивно орієнтовані й діяльнісно орієнтовані технології, що корелюють з очікуваними результатами навчання, пріоритетними параметрами професійного стандарту, сучасною освітньою стратегією у підготовці фахівців медійної галузі.

Для з'ясування рівнів сформованості риторичної компетентності майбутніх журналістів дисертантка визначила *4 критерії: мотиваційно-ціннісний, знаннєвий, діяльнісний, рефлексійний* та співвідносні з ними показники *високого, достатнього, середнього, елементарного рівнів* сформованості риторичної компетентності майбутніх журналістів, які

узгоджено зі складниками риторичної компетентності й компетентнісними вимогами робочих програм навчальних дисциплін мовознавчого циклу, зокрема: «Українська мова у професійному спілкуванні: Українська мова в медіа та практична стилістика»; «Українська мова у професійному спілкуванні: Культура мовлення»; «Українська мова у професійному спілкуванні: Редагування та стилістика»; «Українська мова за професійним спрямуванням».

У процесі виконання *п'ятого завдання* Д. Р. Даценко розробила й обґрунтувала методика формування риторичної компетентності майбутніх журналістів на заняттях мовознавчих дисциплін та експериментально перевірила її ефективність. Позитивне враження викликає в тексті дисертації опис педагогічного експерименту, що розкриває особливості пропонованої методики формування риторичної компетентності майбутніх журналістів на заняттях мовознавчих дисциплін, зокрема представлено зміст і структуру експериментально-дослідного навчання, його мету та головні завдання, передбачено три етапи впровадження методики: I етап – мотиваційно-когнітивний, II етап – оперативно-систематизувальний; III етап – продуктивно-творчий. Визначено критерії (мотиваційно-ціннісний, знаннєвий, діяльнісний, рефлексійний), їх показники та рівні сформованості риторичної компетентності майбутніх журналістів (високий, достатній, середній, елементарний), що сукупно корелюють із психолого-педагогічними та лінгводидактичними засадами формування риторичної компетентності майбутніх журналістів в процесі вивчення мовознавчих дисциплін. У дисертації подано інформацію про перебіг експерименту та здобуті результати на кожному з його етапів. Здобуті результати під час експериментально-дослідного навчання у відсотковому відношенні ілюструють позитивну динаміку змін у рівнях сформованості риторичної компетентності майбутніх журналістів експериментальних груп, водночас спостережено незначну позитивну динаміку змін у рівнях сформованості риторичної компетентності майбутніх журналістів контрольних груп. Сильною стороною розробленої

методики є підтвердження, що майбутні журналісти, які навчалися за експериментальною методикою, оволоділи стійкими навичками самоорганізації, раціональними навичками парної та командної співдіяльності на засадах рівноправного партнерства, оперували відвертими толерантними рефлексіями, саморефлексіями, виявляли мотивацію до активного особистісного мовного самовираження, активно репрезентували вербальні й невербальні засоби комунікації під час виголошення промов чи захисту проєктів з проблем, пов'язаних із життям або майбутньою журналістською діяльністю.

Отже, узагальнимо найбільш вагомі наукові здобутки авторки дисертації:

1) визначено засадничі положення, що стали науковою основою для обґрунтування авторської методики формування риторичної компетентності майбутніх журналістів на заняттях мовознавчих дисциплін;

2) обґрунтовано зв'язок формування риторичної компетентності майбутніх журналістів на заняттях мовознавчих дисциплін з розвитком відповідних професійних якостей, здібностей, індивідуальних особливостей, *hard skills* та *soft skills*, необхідних для фахівців медійної галузі;

3) описано розроблену та впроваджену авторську методику формування риторичної компетентності майбутніх журналістів на заняттях мовознавчих дисциплін, яка передбачає впровадження різних форм освітньої діяльності: колективної (дискусії, виступи-імпрізації, публічні виступи, засідання круглого столу, форуми тощо); кооперативної (навчання в команді, проєктні методи навчання); тренінгової (розвиток правильної вимови, формування культури мовлення, вироблення чіткої інтонації, виразної дикції й голосу, імпрізація, самопрезентація, застосування різних риторичних вправ і завдань); професійно-ситуативне навчання (ситуаційні завдання, ділова гра, кейс-метод, моделювання й розв'язання проблемних професійних ситуацій), що має важливе теоретичне та практичне значення, оскільки сприятиме підвищенню рівня риторичної культури здобувачів вищої освіти, розвитку та

вдосконаленню мовної інтуїції, професійно зорієнтованої комунікації для майбутньої діяльності в медійній галузі;

4) представлено переконливі результати формувального етапу педагогічного експерименту, який було здійснено впродовж 2023–2024 навчальних років на базі 4 закладів вищої освіти в різних регіонах України.

8. Дотримання академічної доброчесності у дисертації та наукових публікаціях. Відсутність (наявність) академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації

Аналіз тексту дисертації Д. Р. Даценко свідчить про дотримання здобувачкою принципу академічної доброчесності. Результати перевірки дисертації на унікальність авторського тексту з використанням системи Unicheck дають підстави стверджувати про відсутність академічного плагіату. Фактів фабрикації, фальсифікації в тексті дисертації не виявлено, дисертантка використовує цитування та покликання на використані джерела.

9. Дискусійні положення в дослідженні та зауваження до дисертації

Загалом високо оцінюючи дисертаційне дослідження Дар'ї Романівни Даценко «Методика формування риторичної компетентності майбутніх журналістів у процесі вивчення мовознавчих дисциплін», хочемо висловити окремі зауваження і пропозиції, урахування яких, на нашу думку, могли б дещо увиразнити сприйняття тексту дисертації.

1. Вважаємо, що попри ґрунтовне тлумачення стрижневих термінних понять наукового дослідження, доцільно було б чіткіше викласти такі складники наукового апарату, зокрема, *об'єкт дослідження – як процес формування риторичної компетентності майбутніх журналістів під час вивчення мовознавчих дисциплін у закладах вищої освіти*. У формулюванні предмета дослідження, на нашу думку, недоцільно визначати методи в препозиції до технології формування риторичної компетентності майбутніх журналістів на заняттях мовознавчих дисциплін, оскільки методи є складниками технологій навчання.

Вважаємо, що попри ґрунтовне трактування основних дефініцій наукового дослідження, варто було б чіткіше подати визначення об'єкта дослідження як *процес формування риторичної компетентності майбутніх журналістів під час вивчення мовознавчих дисциплін у закладах вищої освіти* та у формулюванні предмета дослідження, вважаємо, що методи є складниками технологій, тому недоцільно їх визначати в пропозиції про технології формування риторичної компетентності майбутніх журналістів на заняттях мовознавчих дисциплін.

2. Значний інтерес у дисертації становить розділ 1. Теоретичні засади формування риторичної компетентності майбутніх журналістів. Інформація, вміщена в ньому, корисна і потрібна майбутнім журналістам. У п. 1.2. Психолого-педагогічні та лінгводидактичні засади формування риторичної компетентності майбутніх журналістів у процесі навчання мовознавчих дисциплін Д. Р. Даценко на ст. 55 зазначає, що під час обґрунтування психолого-педагогічних та лінгводидактичних засад формування риторичної компетентності майбутніх журналістів у процесі вивчення мовознавчих дисциплін було взято до уваги розроблені Н. Б. Голуб теоретико-методичні засади навчання риторики в ЗВО. На нашу думку, варто було б подати авторське бачення адаптування законів риторики до професійного контексту майбутніх журналістів під час підготовки до виступу, промови, діалогу, полілогу, монологу, бесіди, захисту проєктів із запропонованих викладачем тем, опрацювання зразків промов, риторичного аналізу текстів промов, під час виконання системи вправ і завдань для формування риторичної компетентності майбутніх журналістів.

3. З огляду на вагомість прикладного аспекту проведеного дослідження, його інноваційність і актуальність, на наш погляд, доцільно було б подати модель методики формування риторичної компетентності майбутніх журналістів у процесі вивчення мовознавчих дисциплін у формі структурно-логічної схеми, таблиці.

4. У підрозділі 3.2. «Мета, завдання, зміст та перебіг експериментально-дослідного навчання» дисертантка описує різнорівневі завдання для організації освітнього процесу та продуктивної самостійної роботи майбутніх журналістів. Однак у роботі не подано визначення змісту поняття «різнорівневі завдання». Тому під час публічного захисту рекомендовано почути від Д. Даценко її міркування щодо характерних особливостей цих завдань, їх змісту та структури. Вважаємо, що робота виграла б, якби було запропоновано класифікацію вправ і завдань за 1–2 критеріями для формування риторичної компетентності майбутніх журналістів на заняттях мовознавчих дисциплін.

5. Загалом текст дисертації оформлено відповідно до вимог, щоправда, трапляються окремі мовні та технічні огріхи (с. 25 *доводи*, замість *докази*, с. 31 *учителі* *послугувались* *вислови...* замість *учителі* *послугувались* *висловами*, с. 34 *вищі заклади освіти* замість *заклади вищої освіти*), тавтологія, поодинокі недотримання засобів милозвучності.

10. Загальний висновок про рівень набуття здобувачкою теоретичних знань, відповідних умінь, навичок та компетентностей

Здобувачка на належному рівні виконала поставлені в роботі завдання та оволоділа методологією наукової діяльності. Дискусійні положення в дисертації, на наше переконання, певною мірою викликані, з одного боку, складністю предмета дослідження, а з іншого – об'єктивними умовами (тривала війна в Україні), які впливають на всі сфери суспільного життя українців, зокрема на освітню й наукову роботу. Ураховуючи сказане, варто позитивно оцінити наукові напрацювання Д. Р. Даценко, які свідчать про високий рівень набуття здобувачкою теоретичних знань, науково-професійних умінь, навичок та компетентностей.

11. Загальна оцінка дисертації і наукових публікацій щодо їх наукового рівня, з урахуванням дотримання академічної доброчесності, та щодо відповідності вимогам

Зважаючи на актуальність теми дослідження, обґрунтованість наукових положень, висновків, рекомендацій, повноту викладу їх у наукових публікаціях, якісну апробацію, вважаємо, що дисертація Дар'ї Романівни Даценко «Методика формування риторичної компетентності майбутніх журналістів у процесі вивчення мовознавчих дисциплін» є завершеною, самостійно виконаною науковою працею, у якій її авторка, отримала нові науково обґрунтовані результати, що сукупно розв'язують конкретні наукові завдання, важливі для розвитку методики мовної освіти в Україні.

Дисертаційна робота Д. Р. Даценко відповідає п. 6–9 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 № 44 (зі змінами), наказу Міністерства освіти і науки України № 40 від 12.01.2017 (зі змінами) «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації», затвердженого Міністерством юстиції України 03.02.2017 за № 155/30023, а її автор Дар'я Романівна Даценко заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки.

Офіційний опонент:

доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри української мови
та лінгводидактики Волинського
національного університету
імені Лесі Українки

Валентина ВІТЮК

